

Lauri pentru creația dramatică

A doua decernare anuală a premiilor revistei „Teatrul”, instituite în 1969, este primul moment al înfiripării unei tradiții, pe care o dorim din ce în ce mai solidă și indestructibil legată de o autoritate morală mereu sporită.

Intrunindu-se în ziua de 18 decembrie, juriul, a cărui componență a fost anunțată în numărul 11 al revistei noastre, a situat întreaga sa dezbateră în perspectiva măreței aniversări a cincizeci de ani de viață a Partidului Comunist Român, aniversare ale cărei istorice semnificații vor lumina puternic întreaga creație și activitate a culturii și artei noastre, în anul ce va începe peste câteva zile.

În acest spirit, de largă cuprindere și de maximă exigență, juriul a luat în considerație opera dramatică și teatrală a anului 1970, luptînd bucuros cu dificultatea de a alege foarte puțin dintr-o recoltă foarte bogată, de a distinge numai câteva, dintre foarte numeroasele realizări strălucite, pe care le avem de consemnat în bilanțul literaturii dramatice, al creației actoricești și regizorale.

Juriul a considerat, astfel, că premiера versiunii reprezentate în martie 1970, de către Teatrul „Maria Filotti” din Brăila, a piesei Asta-i ciudat! de Miron-Radu Paraschivescu, este făcută nu numai să confirme remarcabila sa valoare literară și dramatică, ci să repare nedreptatea îndelungatei uitări a unei opere de îndrăzneț protest și de ascuțită critică la adresa societății burgheze, scrisă în anii care aveau să marcheze triumful cauzei revoluționare și primii pași pe drumul istoric nou al socialismului. În același timp, juriul a considerat că premiера piesei Asta-i ciudat! — trebuie să aibă un înțeles exemplar și de îndemn pentru toți dramaturgii zilelor noastre, exemplul și îndemnul unei neabătute inspirații din actualitatea vieții sociale, al celui mai strîns contact cu problemele contemporaneității, așa cum Miron-Radu Paraschivescu făcea acum douăzeci și cinci de ani, în unica sa operă dramatică.

Trecînd la individualizarea creației actoricești și regizorale, juriul nu a putut uita că, în anul ce s-a scurs, au strălucit multe creațiuni de frunte, unele inegalabile, care nu au primit cununa premială numai pentru că juriul a considerat, fără a renunța la criteriul valorii, că este necesar să fie consacrați mereu alți și alți artiști, în general dintre cei tineri, pentru a dovedi atenția sa și a revistei noastre, față de acea mare armată de slujitori ai scenei, pe a căror muncă și talent se înalță gloria teatrului românesc. Dar creații ca ale Marceliei Rusu și ale lui Radu Beligan, în Cui i-e frică de Virginia Woolf?; creații ca ale lui Ion Marinescu, George Constantin, Carmen Stănescu, Sanda Toma, Marin Moraru, Silvia Popovici, Dumitru Drăcea, și ale multor, multor altora, risipite în numeroasele spectacole ale anului; sau creațiuni regizorale strălucite ca ale lui Liviu Ciulei (Leonce și Lena), Lucian Giurchescu sau Radu Penciușescu; sau creațiuni scenografice tot atât de remarcabile, semnate de Florica Mălureanu, Adriana Leonescu, Mircea Matcaboji, toate acestea n-au putut, cum spuneam, fi uitate, și juriul a dorit să adreseze autorilor respectivi, omagiile sale.

Acestea fiind zise, cititorii pot cunoaște din procesul verbal publicat în aceste pagini, numele premiaților revistei „Teatrul” pe anul 1970.

Îi felicităm din toată inima, și le urăm noi afirmări, noi succese și — de ce nu? — noi premii, așa cum adresăm aceleași urări tuturor celor ce se străduiesc pentru progresul dramaturgiei și teatrului României socialiste.

† Mihnea Gheorghiu, Radu Popescu,
G. Ivașcu, Margareta Bărbuță

Eugen Barbu, Laurențiu Fulga,
↓ Valeriu Râpeanu, Aurel Baranga

● PROCES - VERBAL

Astăzi, 18 decembrie 1970, ora 12, s-a întrunit, la sediul revistei „Teatrul”, juriul de acordare a premiilor anunțate în nr. 11 din noiembrie a.c.

Au participat: Aurel Baranga, Eugen Barbu, Margareta Bărbuță, Laurențiu Fulga, Mihnea Gheorghiu, George Ivașcu, Valeriu Râpeanu. A prezidat Radu Popescu, redactorul-șef al revistei „Teatrul”. Absent, Radu Beligan.

Deliberând îndelung, juriul a hotărât, prin vot, decernarea premiilor în modul următor:

PREMIUL DE DRAMATURGIE, în valoare de 10.000 lei: Miron Radu Paraschivescu, pentru lucrarea *Asta-i ciudat!...* — versiunea 1970 —, reprezentată la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila.

PREMIUL DE REGIE, în valoare de 10.000 lei, regizorilor: Vlad Mugur — pentru spectacolele *Un vis din noaptea miezului de vară* de W. Shakespeare (Teatrul Național din Cluj) și *Trei surori* de A. P. Cehov (Teatrul Maghiar de Stat din Cluj); Geo Saizescu — pentru spectacolul *Ciuda* de V. I. Popa, realizat la Televiziune.

PREMIUL DE INTERPRETARE FEMININĂ, în valoare de 10.000 lei, actritelor: Mariana Mihaș, pentru rolurile din *Ciuda* de V. I. Popa (la Televiziune), *Acești îngeri triști* de D. R. Popescu și *Nunta lui Figaro* de Beaumarchais (Teatrul Giulești); Valeria Seciu, pentru rolurile din *Camera de alături* de Paul Everac și *Cui i-e frică de Virginia Woolf?* de Edward Albee (Teatrul Național „I. L. Caragiale”) și *Trei surori* de A. P. Cehov (la Televiziune); Magda Stief, pentru rolurile din *Trei surori* de A. P. Cehov (Teatrul Maghiar de Stat din Cluj) și *Un vis din noaptea miezului de vară* de W. Shakespeare (Teatrul Național din Cluj); Melania Ursu, pentru rolurile din *Opinia publică* de Aurel Baranga și *Un vis din noaptea miezului de vară* de W. Shakespeare (Teatrul Național din Cluj).

PREMIUL DE INTERPRETARE MASCULINĂ, în valoare de 10.000 lei, actorilor: Mircea Andreescu, pentru rolul din *O noapte furtunoasă* de I. L. Caragiale (Teatrul din Brașov); Costel Constantin, pentru rolurile din *Moartea ultimului golan*, de Virgil Stoenescu și *Cui i-e frică de Virginia Woolf?* de E. Albee (Teatrul Național „I. L. Caragiale”); Peter Paulhoffer, pentru rolul din *Tango la Nisa* de M. R. Iacoban (Teatrul Giulești).

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces verbal.

Radu Popescu, Aurel Baranga, Eugen Barbu, Margareta Bărbuță, Laurențiu Fulga, Mihnea Gheorghiu, George Ivașcu, Valeriu Râpeanu

Miron-Radu Paraschivescu

Asta-i ciudat!... este singura operă dramatică a poetului, prozatorului, cronicarului de plastică și film, și gazetarului Miron-Radu Paraschivescu. Singura cunoscută public, dacă publică se poate numi soarta vitregă pe care, acum vreo douăzeci și cinci de ani, i-a hărăzit-o o improvizatie neglijentă a Teatrului Național, soldată cu vreo câteva spectacole, și principală vinovată, poate, a faptului că Miron-Radu Paraschivescu s-a despărțit, de atunci, de teatru, cu o consecvență neabătută. Meritul reînvierii ei este al Teatrului „Maria Filotti” din Brăila, care a jucat-o în cursul anului 1970, într-o versiune pe care poetul a pus, discret, un condei proaspăt.

Asta-i ciudat!..., scrisă prin anii '45, este soră cu celebrele Cântece țigănești, și izvorăște din aceeași sursă, a simpatiei profunde a poetului pentru „umiliți și ofenșați”, unită cu spiritul critic și chiar pamfletar, al unui revoluționar comunist.

Pe lumea pегrei bucureștene din ultimii ani de viață ai burgheziei, autorul a coborât o aripă poetică străvezie, care nu ascunde cîtuși de puțin imaginea realistă și aspră a unei societăți nedrepte și oprinatoare, în care împărțirea în clase și procesele aliena-tore fac ca totul să pară „ciudat”.

Opera are atitudine, idei, poezie și dramatism, și e de sperat că, odată ce a fost servită de către un teatru după cum merită, ea va cunoaște, în sfîrșit, prin teatrele și editurile noastre, notorietatea ce i se cuvine.

Vlad Mugur

Premiul de regie — pentru spectacolele *Un vis din noaptea miezului de vară* de Shakespeare la Teatrul Național din Cluj, și *Trei surori* de Cehov, la Teatrul Maghiar de Stat din Cluj.

Vlad Mugur este unul dintre „bătrînii” tineri generații de regizori: de curînd, a aniversat 20 de ani de scenă. Cunoscut ca mentor spiritual, ca „profesor de actori”, el nu datorează însă această faimă timpului și experienței, ci vocației sale celei mai profunde — de la debut a fost ceea ce numim, în adevăratul înțeles al cuvîntului, un animator. Succesele sale au fost, întotdeauna, succese de echipă, de care se leagă cariera unor interpreți străluciți (la fostul Teatru al Armatei, la Galați, la Craiova, în diferite teatre din București, în ultimii ani la Naționalul din Cluj, care cunoaște, sub direcția lui, consacrarea europeană).

În fișa creațiilor, foarte bogată, frapează revenirile la aceiași autori, uneori la aceleași

piese, în ale căror adîncimi regizorul caută stăruitor noi înțelesuri. Poate că e mai mult decît o simplă coincidență, marcată azi de un premiu, faptul că autorii ce-l obsedează, din clipa cînd a început „să vadă un text pe scenă” și pînă azi, se numesc Shakespeare și Cehov. Explorarea „universului Shakespeare” a început de mult, cu *Romeo și Julieta* (montată de două ori), a continuat cu *Doi tineri din Verona*. A douăsprezecea noapte. *Un vis din noaptea miezului de vară* (triumfal turneu în Italia); acum se pregătește pentru a doua versiune scenică a lui Hamlet. Bibliografia cehoviană, încă neîncheiată, e la al doilea titlu — întîi a fost *Unchiul Vanja*, acum *Trei surori*. Capacitatea de a se reinnoi, receptivitatea, mobilitatea spirituală nu s-au dezmințit niciodată; statornică i-a rămas însă atitudinea fundamentală în creație — spectacolele sale caracterizîndu-se prin puritate și noblețe, printr-un mesaj generos și printr-o deosebită atmosferă poetică.

Geo Saizescu

Premiul de regie — pentru spectacolul *Ciuta de V. I. Popa* la Televiziune. A absolvit I.A.T.C. „I. L. Caragiale” în 1957. Debutază în 1958 în cinematografie, ca scenarist și regizor, transpunind pentru ecran schița lui Tudor Arghezi: *Doi vecini*. Dotat cu multiple valențe, Geo Saizescu a putut fi văzut pe ecran în 1961, în calitate de actor, în filmele *S-a furat o bombă* și *Celebrul 702*, apoi, după un an, în calitate de cîntăreț în pelicula lui Mircea Mureșan: *Partea ta de vină*. Intilnirea și prietenia cu scriitorul D. R. Popescu au generat o colaborare prețioasă, din care au rezultat, pînă în prezent, trei filme de mare popularitate, apreciate în țară și peste hotare: *Un suris în plină vară*. La porțile pămîntului și *Balul de simbăta seara*. Neastîmpărul și verva comică a lui Geo Saizescu, însușirile sale regizorale multilaterale, au putut fi observate și în spectacolele: *Milionara* de G. R. Shaw (la Reșița), *Acești îngeri triști* de D. R. Popescu (la Giulești), *O familie îndoliată* de B. Nuci (la Ploiești).

Anul acesta debutează, la Televiziune, cu *Ciuta de Victor Ion Popa*. Un spectacol de mare frumusețe și vibrație, care a pus în valoare, cu fine nuanțe tragi-comice, ideile autorului, redescoperind publicului trista poezie a acestei piese, pe nedrept uitate.

Premiul de interpretare feminină

Mariana Mihailescu

Pentru rolurile *Carmen* (*Ciuta de Victor Ion Popa*) la Televiziune, *Silvia* (*Acești îngeri triști* de D. R. Popescu) și *Suzanne* (*Nunta lui Figaro de Beaumarchais*) pe scena teatrului Giulești.

A fost remarcată ca o actriță de mare farmec și temperament, foarte bună și în dramă și în comedie, încă de la absolvirea I.A.T.C. în 1964, cînd a fost văzută în cele două roluri atît de diferite: *Natașa* (Cei din urmă de Maxim Gorki) și *Audrey* (Cum vă place de Shakespeare). A debutat la teatrul Giulești, în 1964, cu *Gaby* din *Pădurea împietrită de Sherwood*. A evoluat strălucit pe aceeași scenă în roluri din toate genurile dramatice: de la spumoasa și grațioasa, vesela *Hélène* (*Pălăria florentină de Labiche*), la vibranta *Lizzie* (*Billy mincinosul* de K. Waterhouse și W. Hall), de la sensibila și energica *Lida* din *Bietul meu Marat de Arbutov*, la îndrăcita *Suzanne* și pînă la compozițiile viguroase, pline de culoare, cu fior liric sau tragic din piesele românești: *Maria* (*Visul unei nopți de iarnă de Tudor Mușatescu*), *Mira* (*Mesterul Manole de Lucian Blaga*) și *Silvia* (*Acești îngeri triști*).

Valeria Seciu

Pentru rolurile Mira (Camera de alături de Paul Everac), Honey (Cui i-e frică de Virginia Woolf? de Edward Albee) — pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale“ și Irina (Trei surori de Cehov) — la Televiziune.

Evoluția ei pe scenă, în acest an 1970, este variată și strălucitoare ca o înflorire îndelung pregătită. Și, de fapt, asta și este: ceea ce se anunța, la absolvire, în 1964, în Rosalinda din Cum vă place, ca o sensibilitate neobișnuită, o capacitate de a trăi și a transmite poezia, a devenit în câteva stagii, printr-o acumulare aproape neobservată, realizată în roluri destul de puține, o prezență artistică aparte, profundă și în același timp fragilă, generatoare de emoție, cu o intensă putere de radiație. Valeria Seciu este printre actorii la a căror formație Televiziunea a contribuit esențial, aducându-i aproape de public, descoperindu-le bogăția lăuntrică prin partituri din marele repertoriu: Hedviga (Rata sălbatică de Ibsen), Casandra (Troienele de Sartre), Maria (Woyzeck de Büchner), Maria (Schimbul de Clauzel), Irina (Trei surori de Cehov).

Magda Stief

Pentru rolurile Irina (Trei surori de Cehov) — la Teatrul Maghiar de Stat din Cluj și Helena (Un vis din noaptea miezului de vară de Shakespeare) la Teatrul Național din Cluj.

Absolventă a Institutului de teatru din Tg. Mureș, Magda Stief a debutat în 1965, la Cluj, pe scena Teatrului Maghiar. Diversitatea aptitudinilor, bogăția resurselor, temperamentul scenic exploziv au adus-o și pe scenele altor teatre din același oraș. Palmaresul rolurilor ei e încă destul de restrâns, dar niciunul dintre ele nu se aseamănă cu celelalte, și problemele care i se pun sînt de fiecare dată noi. Printre acestea: un personaj tînăr de comedie lirică modernă, Ea (Nu sînt turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu); un complex exercițiu de compoziție, Silvia (Dactilografii de Schisgall); un rol cîntat, pe scena Operei maghiare, Elisa, în musical-ul My Fair Lady, după Pygmalion de Shaw; altul, de intensă vibrație tragică, Irina din Trei surori de Cehov; în sfîrșit, primul rol în limba română, Helena (asimilat în două săptămîni de repetiții), rostit și „mișcat“ pe muzică de jazz, în Un vis din noaptea miezului de vară de Shakespeare.

Melania Ursu

Pentru rolul **quadruplu**: Actrița-Otilia-Niculina Gologan-Maricica Tunsu (Opinia publică de Aurel Baranga) și O elfă (Un vis din noaptea miezului de vară de Shakespeare) — Teatrul Național din Cluj.

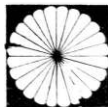
Melania Ursu este unul din argumentele vii ale succesului construit pe statornicie, pe devotament pentru o echipă, pe dăruire egală și plină de credință, deopotrivă pentru rolurile de protagonistă și pentru cele episodice. A terminat Institutul în 1961, a jucat numai la Cluj, film n-a făcut niciodată, și iată că totuși e unanim considerată ca o valoare sigură, de prim rang. Talentul ei viguros și profund părea s-o îndrepte către rolurile de dramă psihologică acută (a jucat Kaja, în Constructorul Solness, de Ibsen), către tragedie (în Corifeea din Ifigenia în Aulis de Euripide) a realizat o demonstrație de expresivitate a vocii, ținutei, gestului, cu mijloace sobre și cultivate). Dar iată că actrița își descoperă, deopotrivă, harul veseliei, nestăpînita poftă de a juca amuzant, ironic, clocotitor, insinuant, diafan, voluptatea compoziției comice robuste, articulate serios și masiv, cu largi desfășurări de efecte. Micile roluri care i-au adus acum premiul revistei sînt astfel de „concentrate de personaj“, exemplar cizelate.

Premiul de interpretare masculină

Mircea Andreescu

Pentru rolul Rică Venturiano din O noapte furtunoasă de I. L. Caragiale, la Teatrul din Brașov.

Unul din cei mai interesați și mai expresivi absolvenți ai seriei 1964. Bufonul din Cum vă place de Shakespeare îl anunță ca pe unul din marii interpreți ai partiturilor tragi-comice. Debutează pe scena Teatrului din Brașov, unde se află și azi în rîndul celor mai prețuiți și reprezentativi actori cărora li se pot încredința rolurile cele mai importante. A interpretat o gamă bogată de personaje în piesele autorilor autohtoni, clasici, dintre cele două războaie, și actuali. Din creațiile ultimelor stagiuni amintim pe Chitaru din Opinia publică, Dan din Travesti de Aurel Baranga, Marcu din Acești îngeri triști de D. R. Popescu și mai ales pe Rică Venturiano din O noapte furtunoasă, care i-a prilejuit din plin dezvoltarea marelui său talent comic.

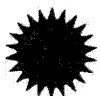

Peter Paulhoffer

Pentru rolul Corneliu (Tango la Nisa de Mircea Radu Iacoban) la Teatrul Giulești.

O compoziție virilă și patetică: Mat Burke din Ana Christie de O'Neill îl impune atenției la prima sa apariție în public, la absolvirea I.A.T.C., în 1965. Debutul, la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”, cu mult râvnită și încercată partitură Ferdinand din Intrigă și iubire de Schiller, îl prezintă ca pe un așteptat „june-prim”, care nu se mărginește însă la datele sale fizice, frumoase și elegante, ci caută să aducă în scenă și să dezvăluie convingător și dramatic adevărul lăuntric al eroului. Mai multe compoziții de succes, realizate cu farmec și dezinvoltură la Teatrul din Ploiești. Apoi, o surpriză: la Teatrul din Sibiu, două roluri de mare respirație, în două limbi (în germană, rolul titular din Egmont de Goethe; în românește, Richmond din Richard al III-lea de Shakespeare). Acum este în colectivul Teatrului Giulești, unde a interpretat excelent pe Corneliu în Tango la Nisa.

Costel Constantin

Pentru rolurile Dinu (Moartea ultimului golan de Virgil Stoenescu) și Nick (Cui i-e frică de Virginia Woolf? de Edward Albee) — la Teatrul Național „I. L. Caragiale”.

De la producțiile de absolență, în 1964, două din trăsăturile specifice ale talentului lui Costel Constantin au fost evidente și s-au reconfirmat mai târziu: înclinația spre jocul franc, dur, bărbătesc (Laertes, în Hamlet, de Shakespeare), și darul compoziției comice savuroase, suculente (dublul rol Stamate-Ghimececa în Sonet pentru o păpușă de Sergiu Fărcășan).

Cei cinci ani petrecuți pe scena Naționalului ieșean au reprezentat pentru tânărul actor o riguroasă școală de interpretare. A jucat nu atât partiturile protagoniștilor, cât rolurile „secunde”, ridicându-le în prim-plan prin concentrare, sinceritatea jocului și minuțiozitate: Hincu (Săgetătorul — I. Omescu), Franco Laspiga (Îmbrăcați pe cei goi — Pirandello), Edward (Lungul drum al zilei către noapte — O'Neill), Andrea Sarti (Galileo Galilei — B. Brecht).

În prima sa stagiune bucureșteană, la Teatrul Național „I. L. Caragiale”, a obținut categorice succese.